

Lesbrief 39 De traditie en beoefening van Christelijk Meditatie (2)

Jaar 3 – lesbrief 39 De traditie en beoefening van Christelijk Meditatie (2)

door Kim Nataraja

Vervolg inleiding Laurence Freeman: “De grote hedendaagse theologische denkers en geestelijke leiders – Rahner, Balthasar, Lonergan, Merton, Main, Griffiths – hebben zich duidelijk uitgesproken over een mystieke benadering ten aanzien van de crisis van het Christendom in een seculiere wereld.

Achtereenvolgende pausen hebben – gedurende en sinds het Concilie – het behoud van een contemplatieve dimensie van het geloof als kernpunt op hun pastorale agenda geplaatst.

Contemplatie moest opgevat gaan worden als een speciale roeping in de kerk. Het werd gezien als een bijzondere roep van God tot een kleine elite en werd gewoonlijk in een klooster geleefd – hoewel grote verlichte geesten als Franciscus van Assisi, Catharina van Siena of de Begijnen van Noord Europa er niet in slaagden gewone kloosterlingen te worden en hun mystieke visie temidden van de mensen en het dagelijks contact met de wereld leefden.

Aangekomen op een hoogtepunt in de opleving van de contemplatieve traditie van het Christelijke geloof, wordt deze traditie teruggebracht binnen de Christelijke roeping – de universele oproep tot heiligheid, zoals het Concilie het noemde, die gelijk is voor zowel hen die monastiek leven, als voor leken die leven in de seculiere wereld. In het onderricht van Christelijke meditatie aan kinderen zien we een prachtige en logische ontwikkeling van dit proces en ook een teken van diepgaande hoop voor de kerk van de toekomst.

Graag wil ik een overzicht van deze traditie geven en een opmerkelijk eenvoudige beoefening van het contemplatief gebed beschrijven, dat geworteld is in de traditie. Ik presenteer het zodanig dat het aantoont hoe universeel het is.

Het is niet irrelevant dat meditatie zo oud is als de mensheid, voor zover dat opgetekend is. De eerste verwijzingen komen uit India rond 2500 voor Christus. Het staat centraal in het onderricht van de Boeddha. Judaïsme heeft zijn traditie van mystiek gebed. Het karakteriseert de spirituele revolutie van het axiale Tijdperk – de eeuw van Confucius, Lao-Tse, Boeddha, de Hebreeuwse profeten. Jezus komt daaruit voort als hoogtepunt van deze doorbraak in de evolutie van het menselijk bewustzijn. Maar laten we beginnen waar de Christelijke traditie begint – met het onderricht van Jezus. Wat hij over gebed zegt laat zien wat voor leraar hij was.

Het is duidelijk dat Jezus over contemplatie onderrichtte. Hij was een diepreligieus mens en richtte steeds de aandacht op het verschil tussen de door de mens ingestelde regels en Gods wet. Hij koppelde moraliteit aan het gebod van de liefde en hij sprak over gebed in termen van innerlijkheid en aanwezigheid. Hij plaatste dit contemplatieve onderricht naast de opdracht om je vijanden lief te hebben. Het morele en spirituele, het mystieke en politieke worden zo verenigd in zijn leringen.

In elke ontwikkelde cultuur is een vorm van monastiek leven opgekomen. De Christelijke monastieke beweging ontstond al vroeg, maar trad in het Nabije Oosten – in Egypte en Syrië – vanaf de 4de eeuw op de voorgrond. De uitspraken van de Woestijnvaders, hun uitgezuiverde spirituele wijsheid, vormen nog steeds een grondig fundament voor een toegepaste spiritualiteit, die vooral op de tegenwoordige jeugd grote aantrekkingskracht heeft. Zij vermeden clericalisme

en intellectualisme en dit geeft mede vorm aan een kerk die van grote betekenis zal kunnen zijn voor leken, kloosterlingen en voor de contemplatie. De Christelijke woestijn had veel invloed op de westerse kerk door de Conferenties van Johannes Cassianus in de 5de eeuw. Zij zijn van betekenis als één van de pijlers van Christelijke spiritualiteit en Thomas van Aquino had ze op zijn bureau liggen, terwijl hij de Summa schreef. Benedictus liet ze dagelijks lezen tijdens de maaltijden in het klooster.”

(wordt vervolgd)